

Huvudman

Hasslövs Skola Ideell Förening
Organisationsnummer 849202-2150

Beslut

Datum 2026-10-22
Dnr SI 2026:5813
Sida **1 (9)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Hasslövs Skola Ideell Förening (härefter Hasslövs skola) i Laholms kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hasslövs skola ideell förening att senast den **5 mars 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisningen i slöjd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Hasslövs Skola Ideell Förening inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Hasslövs Skola Ideell Förening ska vidta följande åtgärder

1. Se till att undervisningen i ämnet slöjd i årskurserna 4–6 omfattar hela det centrala innehållet som framgår av kursplanen. Detta innebär att undervisningen såvitt avser materialen trä och metall (härefter benämnt trä- och metallslöjd) ska innefatta arbete med maskiner och hur de används på ett säkert och ändamålsenligt sätt. Inkom med lärares översiktliga planeringar som beskriver hur det centrala innehållet i form av användning av maskiner behandlas i undervisningen i årskurserna 4–6 för läsåret 2026/2027. (1 kap. 3 och 4 §§ skollagen, 10 kap. 8 § skollagen, förordning [SKOLFS 2010:37] om läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, nedan Lgr22, avsnitt 5 Kursplaner, slöjd)
2. Se till att skolenheten har tillgång till de lokaler och den utrustning i form av maskiner som krävs för att möjliggöra undervisning enligt punkten 1. (2 kap. 35 § skollagen)

Område utan konstaterad brist

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser extra studietid.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet dnr 2026:5813 i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden genomfört en riktad tillsyn av Hasslövs skola i Laholms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Hasslövs skola följer gällande bestämmelser om undervisning i slöjd samt extra studietid.

Tillsynen har genomförts genom digitala intervjuer med lärare i trä- och metallslöjd samt personal i elevhälsan den 1 september 2026 samt genom intervjuer med elever som går i årskurserna 4–6, lärare, personal i elevhälsan och rektor vid verksamhetsbesök den 3 september 2026. Vidare har en kompletterande intervju per telefon genomförts med rektor den 4 september 2026. Vid besöket genomfördes observationer av skolans idrottssal och bibliotek. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats bland annat skolans timplan, elevscheman och planering för ämnet slöjd. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning i slöjd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Undervisning i slöjd och lokaler för trä- och metallslöjd

Eleverna berättar att de får undervisning i trä- och metallslöjd i skolans lokaler sedan läsårets start. Såväl elever som lärare och rektor berättar att eleverna tidigare hade undervisning i trä- och metallslöjd i en närliggande kommunal skola med fullt utrustad slöjdsal, men att möjligheten att hyra in sig där försvann med kort varsel under föregående läsår. Under föregående läsår var det därför endast elever i årskurs 6 som fick undervisning i denna del av ämnet slöjd på skolan. Rektor säger att elever i årskurs 6 prioriterades för att de skulle kunna betyg sättas och att nuvarande elever i årkurs 4–6 kommer att kompenseras för utebliven undervisningstid.

I samband med Skolinspektionens tillsynsbesök har utredarna besökt skolans lokaler för undervisning i trä- och metallslöjd. Det framgår att undervisningen genomförs antingen i skolans idrottssal eller i skolans bibliotek.

Rektor uppger i samband med syn av idrottssalen att de lägger ut en stor presenning som täcker halva golvet och bär in bord, snickarbänkar och stolar när eleverna ska ha sin undervisning i trä- och metallslöjd i idrottssalen. Rektor säger också att arbetsbänkarna eleverna ska använda i trä- och metallslöjd för tillfället finns i källaren. Vid syn av källaren noteras att det finns fyra paket med små, vikbara arbetsbänkar. Rektor tillägger att det även finns riktiga arbetsbänkar men att dessa varit hos en styrelsemedlem över sommaren. Bänkarna kommer att föras tillbaka till skolan tills nästa slöjdlektion.

Rektor uppger vidare att lösningen med slöjd i skolans idrottshall inte är bra eftersom de inte kan ha maskiner där. Vidare berättar rektor att det saknas utsug och dammsugare samt att de får använda sopborste och vädra med öppet fönster efter lektionerna. Rektor säger att skolan tidigare hade en behörig slöjdlärare, men att läraren sa upp sin anställning eftersom hen inte ville undervisa i skolan på grund av att det enligt läraren saknas en riktig slöjdsal.

Undervisningens innehåll och utrustning för undervisning i trä- och metallslöjd

Elever, lärare och rektor uppger att eleverna får lära sig att tillverka exempelvis smörknivar, nyckelringar och leksaksbilar på lektionerna. Eleverna använder till största delen olika trämaterial men också metall. I arbetet används handverktyg såsom lövsåg, fil och sandpapper. Eleverna får

gå från idé till att utforma ritningar över sitt arbete samt diskutera och reflektera under processens gång. Exempelvis får eleverna diskutera val av form, material och teknik. En elev berättar att läraren visade en teknik som gick att använda för att göra smörkniven vågig. I intervjuerna framkommer att elever även får lära sig om säkerhet, återbruk och slöjdmaterialens ursprung.

Läraren uppger att eleverna får arbeta med mindre projekt eftersom skolan inte har en slöjdsal för trä och metall. Läraren berättar att hen tydligt sagt till skolan att de inte kan använda elverktyg i undervisningen, eftersom skolan inte har en riktig lokal för trä- och metallslöjd. Läraren säger att hen har en dremel (en liten handputs) som hen själv använder och visar för eleverna men att det är för riskfyllt att låta eleverna använda den. På fråga från Skolinspektionen om det finns något centralt innehåll som skolan inte kan ge eleverna svarar läraren att det har fått bli ett mer hantverksmässigt arbete med manuella handverktyg eftersom skolan inte har tillgång till svarvar eller stora maskiner.

Även rektor uppger att undervisningen är inriktad mot hantverk och att eleverna får använda olika manuella verktyg. Rektor säger att eleverna får viss kännedom om verktyg som inte finns på skolan på grund av avsaknaden av en slöjdsal för trä och metall. Rektor berättar vidare att skolan inte har tillgång till exempelvis bormaskin och bandsåg och att eleverna missar de moment som de hade kunnat genomföra med sådana maskiner. På fråga från Skolinspektionen om eleverna får använda några maskiner i undervisningen svarar rektor nej. Rektor säger att hen är medveten om att det inte är optimalt att ha slöjd i en idrottshall, att det är provisorisk lösning samt att skolan vill hitta en slöjdlokal eftersom de vill ge eleverna så mycket innehåll som möjligt i undervisningen inom trä- och metallslöjd. Rektor berättar att hen har lyft behovet av en annan lokal för trä- och metallslöjd med huvudmannen på alla styrelsemöten. Rektor säger att styrelsen har förståelse för att det är en svår situation, men att de inte förstår att nuvarande lokaler inte är ändamålsenliga samt att det finns en läroplan som skolan måste följa.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det med undervisning avses sådana processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot de mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

I 10 kap. 4 § skollagen anges vilka ämnen undervisningen i grundskolan ska omfatta.

För varje ämne ska en kursplan finnas (10 kap. 8 § skollagen).

För grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap 11 § skollagen. Läroplanen finns i förordningen [2010:37] om läroplan för grundskolan. Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier (9 kap. 1 § skolförordningen [2011:185]).

Av kursplanen för ämnet slöjd framgår att undervisningen bland annat syftar till att ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att formge och framställa föremål i olika material med hjälp av lämpliga verktyg och hantverkstekniker. I kursplanen anges att undervisningen i årskurs 4–6 ska behandla bland annat materialen trä och metall samt verktyg, redskap och maskiner, hur de benämns och hur de används på ett säkert och ändamålsenligt sätt (förordning [SKOLFS 2010:37] om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr22, avsnitt 5, Slöjd).

För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i ämnet slöjd (trä- och metall) i årskurserna 4–6 inte uppfyller författningarnas krav. Detta eftersom eleverna i årskurserna 4–6 inte ges undervisning i allt centralt innehåll i ämnet.

Av utredningen framgår att elever får använda manuella verktyg i undervisningen avseende materialen trä och metall, att de får viss information om verktyg och maskiner som på grund av avsaknad av slöjdsal inte finns på skolan samt att de har fått se läraren använda ett elektriskt verktyg/maskin. Av utredningen framgår dock att eleverna inte får använda några maskiner alls i undervisningen avseende materialen trä och metall.

Av kursplanen för slöjd framgår att undervisningen i årskurserna 4–6 bland annat ska behandla det centrala innehållet verktyg, redskap och maskiner, hur de benämns och hur de används på ett säkert och ändamålsenligt sätt. Vidare framgår att undervisningen i slöjd syftar till att eleverna ska utveckla förmågan att formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. I Skolverkets kommentarmaterial till kursplanen i slöjd (s. 6) anges att med kunskande i att formge och framställa avses bland annat kunskaper i att hantera redskap, verktyg, maskiner och material. Det anges också i kommentarmaterialet att det är omöjligt att lära sig slöjda genom att läsa texter eller enbart titta på när någon annan gör något. Det är bara genom att själv arbeta med olika material, med verktyg, redskap och maskiner som erfarenheterna kommer, lärande sker och man kan utveckla kunskaper i och genom slöjd.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att det är en brist att eleverna i årskurserna 4–6 inte får använda några maskiner i undervisningen i trä och metall i ämnet slöjd.

Av utredningen i ärendet framgår att anledningen till att eleverna i årskurserna 4–6 inte ges undervisning utifrån allt centralt innehåll när det gäller materialen trä och metall är att skolenheten inte har tillgång till någon ändamålsenlig lokal där det finns möjlighet att använda maskiner. Det är huvudmannens ansvar att säkerställa att de lokaler och den utrustning finns som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas, att utbildningen är likvärdig med dem som ges vid andra grundskolor samt att den genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Hasslövs Skola Ideell Förenings verksamhet vid Hasslövs skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisningens innehåll och ändamålsenliga lokaler. Det finns därför skäl att förelägga Hasslövs Skola Ideell Förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Område utan konstaterad brist

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Såväl elever som undervisande personal och rektor uppger att eleverna i årskurserna 4–6 erbjuds att delta i extra studietid och att elever och deras vårdnadshavare har fått information om det. De uppger också att extra studietid erbjuds två timmar i veckan efter skoltid i skolans lokaler och att alla elever har möjlighet att delta. Elever säger att det är frivilligt att delta i den extra studietiden och att de då kan få hjälp med det de tycker är svårt, exempelvis matematik, engelska och svenska.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka.

Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör¹.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Hanna Lindvall

Beslutsfattare
Signerat av: Hanna Lindvall

X Charlotte Lindmanner Sultan

Föredragande
Signerat av: Charlotte Lindmanner Sultan

I ärendets handläggning har även utredare Ida Sköld Aliefendic och utredare Serjon Qorri medverkat.

¹ Bestämmelsen i sin tidigare lydelse. Paragrafen har en ny lydelse från och med den 1 juli 2026 genom SFS 2025:729. Av övergångsbestämmelserna till den nya lagen framgår dock att den nya lydelsen ska tillämpas först från och med den 30 juni 2028.